

ZESPÓŁ SZKÓŁ OGÓLNOKSZTAŁCĄCYCH
ul. M. Curie-Skłodowskiej 2
58-400 Kamienna Góra
tel.: (+48) 75-645-01-82 fax: (+48) 75-645-01-83
E-mail: zso@kamienna-gora.pl
WWW: <http://www.zso.kamienna-gora.pl>

PRZEDMIOTOWY SYSTEM OCENIANIA

Z
WOS-u
dla klas II-III
Gimnazjum nr 2
w Kamiennej

Informacje ogólne

Przedmiotowy system oceniania obowiązuje od: 1 września 2015 r.

Program nauczania:

- Teresa Kowalewska „Dziś i jutro”. Program nauczania ogólnej wiedzy o społeczeństwie w klasach I – III gimnazjum.

Podręczniki:

- „Dziś i jutro”. Podręcznik do wiedzy o społeczeństwie dla gimnazjum część I, Janicka Iwona, Kucia Aleksandra, Maćkowski Tomasz
- „Dziś i jutro”. Podręcznik do wiedzy o społeczeństwie dla gimnazjum część II, Janicka Iwona, Janicki Aleksander, Kucia Aleksandra, Maćkowski Tomasz

Wymagania na stopnie szkolne.

Ocena niedostateczna

Uczeń:

- pomimo pomocy nauczyciela nie potrafi się wypowiedzieć
- nie opanował wiedzy i umiejętności w zakresie wymagań koniecznych niezbędnych do dalszego kształcenia
- nie potrafi wykonać prostego polecenia
- wykazuje się brakiem systematyczności i chęci do nauki
- nie interesuje się przedmiotem

Ocena dopuszczająca (poziom wymagań koniecznych)

Uczeń:

- przy pomocy nauczyciela jest w stanie wykonać proste polecenia
- ma braki w opanowaniu wiedzy i umiejętności, które są konieczne do dalszego kształcenia; posiada minimum wiedzy
- nie potrafi sformułować jasnej wypowiedzi na tematy poruszane na lekcjach
- jego postawa na lekcjach jest bierna, ale wykazuje chęć do współpracy
- wymienia rodzaje grup społecznych, cechy państwa, podstawowe zasady państwa demokratycznego, podstawowe zasady ustroju RP,
- charakteryzuje pracę organów szkoły
- lokalizuje siedzibę władz miejskich
- wyjaśnia pojęcia: grupa społeczna, gmina, powiat, województwo, państwo, obywatelstwo, monarchia, republika, opozycja, ustawa, prawo, kodeks, partia polityczna, kampania wyborcza, organizacja pozarządowa, środki masowego przekazu
- wylicza elementy charakterystyczne dla prawidłowego porozumiewania się, nazwy podstawowych dokumentów dotyczących praw człowieka, partie istniejące w Polsce
- wymienia główne zadania szkoły, prawa i obowiązki dziecka i ucznia, zadania Samorządu Uczniowskiego

- zna: symbole narodowe, największe skupiska polonijne na świecie, wolności, prawa i obowiązki obywateli RP, zasady prawa wyborczego
- potrafi nazwać centralne organy państwowe
- wyjaśnia pojęcia: praca, rynek, gospodarka rynkowa, popyt, podaż, cena, bank, giełda, inflacja, towar, przedsiębiorstwo, pieniądz, moneta, banknot, budżet, podatek, bezrobocie, pracodawca, pracobiorca, eksport, import, reklama, terroryzm,
- wie, że celem działalności gospodarczej człowieka jest zaspokajanie własnych potrzeb, praca i umiejętności człowieka są warunkiem rozwoju jednostki i społeczeństwa, dlatego obywatele powinni płacić podatki
- wylicza rodzaje podatków, symbole Unii Europejskiej
- wskazuje na mapie państwa członkowskie Unii Europejskiej
- wie, czym są ONZ i NATO
- wie, jak należy przygotować dokumenty niezbędne w uzyskaniu pracy, gdzie szukać informacji o możliwości zatrudnienia,
- potrafi z pomocą nauczyciela napisać CV i list motywacyjny
- lokalizuje siedzibę Urzędu Pracy w miejscu zamieszkania

Ocena dostateczna (poziom wymagań podstawowych)

Uczeń:

- jest aktywny na lekcjach sporadycznie
- jego wiedza jest wyrywkowa i fragmentaryczna
- ma problemy z samodzielnym sformułowaniem i uzasadnieniem swoich wypowiedzi
- udziela odpowiedzi na proste pytania nauczyciela
- wykonuje samodzielnie proste zadania, które przydzielili mu grupa
- definiuje pojęcia: potrzeby człowieka, grupy społeczne, samorząd terytorialny, Polonia, naród, państwo totalitarne, autorytarne, demokratyczne, absolutorium, koalicja, elektorat, interpelacja, immunitet,
- zna: podstawowe dokumenty, w oparciu o które funkcjonuje szkoła, cele, jakie realizuje państwo, układ treści Konstytucji RP, strukturę władzy centralnej i jej podstawowe uprawnienia
- wymienia formy państwa, podstawowe dokumenty określające prawa i wolności człowieka, systemy partyjne na świecie, typy partii
- odróżnia państwa o ustroju demokratycznym od państw niedemokratycznych i zna w nich sytuacje jednostki
- charakteryzuje podstawowe zasady państwa demokratycznego, ustroju RP
- omawia proste diagramy, wykresy, tabele
- opisuje i kwalifikuje grupy społeczne i warunki przynależności
- wie, że oprócz praw obywateli ma też powinności, jak się powołuje organy władzy
- definiuje pojęcia: barter, budżet rodzinny, prawo popytu i podaży, konkurencja, depozyt bankowy, obligacja, akcja, kurs akcji, spółka z o.o, spółka akcyjna, recesja, spółdzielnia, przedsiębiorczość, rynek pracy, siły wytwórcze, korupcja, uchodźcy, emigranci,
- wiem, czym zajmują się ambasady i konsulaty,
- zna funkcje i rodzaje pieniądza,
- wyjaśnia, na czym polega gospodarowanie
- wie, jakie są rodzaje gospodarek
- rozumie, że sytuacja ekonomiczna rodziny zależy od wykształcenia i przedsiębiorczości jej członków
- zna mechanizmy gospodarki rynkowej, rodzaje spółek

- rozumie perswazyjny charakter reklamy
- wie, z jakich form pomocy mogą skorzystać absolwenci wszystkich typów szkół oraz na czym polegają obowiązki pracowników i pracodawców
- potrafi skorzystać z biura pośrednictwa pracy
- opisuje formalności związane z rozpoczęciem samodzielnej działalności gospodarczej, przemiany gospodarcze, jakie zaszły w RP po 1989 roku,
- zna system szkolny w Polsce
- potrafi samodzielnie napisać CV i list motywacyjny
- rozumie, że wybierając zawód trzeba uwzględnić własne zainteresowania, a także zapotrzebowanie na rynku
- omawia etapy tworzenia Unii Europejskiej

Ocena dobra (poziom wymagań rozszerzających)

Uczeń:

- w dużej mierze opanował treści i umiejętności zawarte w programie
- chętnie pracuje w grupie
- jest aktywny na zajęciach
- umiejętnie wykorzystuje zdobyte informacje
- wykonuje samodzielnie typowe zadania związane z tokiem lekcji i zlecone przez nauczyciela
- umie formułować proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne
- potrafi interpretować diagramy, wykresy, mapki tematyczne, tabele
- poprawnie stosuje pojęcia: naród, państwo, samorząd terytorialny, grupa społeczna, państwo unitarne, federacyjne, niezawisłość sędziowska, suwerenność
- omawia formy państwa
- zna i rozumie różnice między państwem totalitarnym i autorytarnym i mechanizmy funkcjonowania państwa demokratycznego
- wykazuje różnice między monarchią konstytucyjną a republiką
- zna rodzaje więzi społecznych w grupie, czynniki, które wyznaczają prawa i obowiązki dziecka- ucznia, władze samorządu uczniowskiego i opisuje ich działalność
- rozumie: swoje związki z przyrodą i wie, że jest ona niezbędna do życia oraz funkcjonowania człowieka, że człowiek staje się istotą społeczną dzięki różnorodnym kontaktom; współzależność między sposobem sprawowania władzy a sytuacją obywatela w państwie; różnicę między władzą ustawodawczą i wykonawczą, podział zadań między organami władzy samorządowej a władzą centralną,
- porównuje zachowania pozytywne i negatywne oraz ich wpływ na postawę ludzi
- prezentuje różne sposoby rozwiązywania konfliktów
- określa specyfikę działalności organów terytorialnych i organów szkoły
- charakteryzuje podstawowe zasady ustroju politycznego RP i uprawnienia organów władzy
- uzasadnia cel działania organizacji pozarządowych, fundacji, stowarzyszeń, związków zawodowych
- dostrzega różnice w typach partii i systemach partyjnych
- poprawnie stosuje pojęcia: budżet, podmiot gospodarczy, marketing, inwestor, makler, dywidenda, prawo handlowe, dochód narodowy, dochód narodowy per capita, deficyt budżetowy, rynek konsumenta, monopol, rynek pracy, transformacja, koniunktura, prywatyzacja, reprivatyzacja, „szara strefa”, Kodeks Pracy, reglamentacja, globalizacja, efekt cieplarniany, dziura ozonowa, kwaśne deszcze,
- rozumie, że podejmowanie decyzji ekonomicznych uwarunkowane jest wieloma czynnikami
- wyjaśnia znaczenie pracy dla rozwoju człowieka
- wymienia przyczyny i rodzaje bezrobocia
- rozumie mechanizm powstawania inflacji
- wyjaśnia funkcje pieniądza i rodzaje pieniądza,

- charakteryzuje rodzaje podatków
- potrafi rozróżnić papiery wartościowe, wypełnić czek
- charakteryzuje mechanizmy gospodarki tradycyjnej, nakazowej, wolnorynkowej, działalność giełdy, banku
- wie, na czym polega konkurencja, jakie znaczenie ma marketing
- potrafi wskazać i omówić przyczyny kryzysu gospodarki polskiej przed 1989 rokiem
- zna formy przekształceń własnościowych w RP po 1989 roku, założenia planu Balcerowicza
- zna czynniki wzrostu gospodarczego
- charakteryzuje cele polityki zagranicznej Polski,
- omawia zasady działania Unii Europejskiej
- wyjaśnia, na czym polega zasada pomocniczości i solidarności w Unii Europejskiej,
- ocenia wkład Polski w proces integracji europejskiej
- potrafi uzasadnić wybór szkoły
- potrafi przygotować niezbędne dokumenty celem uzyskania pracy
- rozumie przyczyny biedy i zacołania w krajach Południa
- wskazuje na mapie miejsca najważniejszych konfliktów międzynarodowych,

Ocena bardzo dobra (poziom wymagań dopełniających)

Uczeń:

- bardzo aktywnie uczestniczy w zajęciach
- sprawnie samodzielnie posługuje się różnymi źródłami wiedzy, uzasadnia odpowiedzi korzystając z wiadomości prasowych i telewizyjnych
- potrafi posługiwać się wcześniej wymienionymi pojęciami w określonych sytuacjach, tekstem konstytucji, na wybranych przykładach ocenić funkcjonowanie w praktyce zasad ustroju RP, wykorzystać wiedzę teoretyczną do oceny problemów, które są rozwiązywane przez władze centralne i samorządowe
- uzasadnia własne poglądy i stanowiska
- dokonuje samodzielnej oceny wydarzeń i zjawisk
- dostrzega związki przyczynowo- skutkowe
- potrafi łączyć wiedzę z różnych przedmiotów
- potrafi interpretować diagramy, wykresy, tabele, mapki tematyczne i wyciągać wnioski
- interpretuje teksty źródłowe
- przedstawia obecny stan wiedzy dotyczącej badań socjologicznych
- rozumie znaczenie pojęć: tolerancja, socjologia
- porównuje swoje miejsce w społeczeństwie z innymi
- rozumie, że oprócz praw uczeń ma obowiązki
- zna i cytuje maksymy filozofów i umie je zinterpretować,
- wyodrębnia różnice w podziale zadań poszczególnych struktur samorządu oraz organów szkoły
- wykazuje różnice występujące pomiędzy zadaniami poszczególnych struktur samorządu: gminy, powiatu, województwa.
- rozumie i potrafi ustalić podobieństwa i różnice w sprawowaniu władzy w monarchii konstytucyjnej i republice
- potrafi wyjaśnić istotę społeczeństwa obywatelskiego
- ocenia sytuację obywatela w państwie demokratycznym, autorytarnym i totalitarnym
- umie określić rodzaje swobód obywatelskich, granice wolności
- wyraża swoje opinie na temat terroryzmu
- omawia konsekwencje konfliktów międzynarodowych i narodowościowych
- posługuje się analizą SWOT do rozwiązywania zagadnień z dziedziny gospodarki lub polityki

- poprawnie stosuje pojęcia: PNB, PKB, akumulacja, spożycie, dług publiczny, reklama społeczna, mobilność zawodowa, liberalizm, interwencjonizm państwowy, bilans płatniczy, protekcjonizm, euroregiony, „globalna wioska”,
- rozumie związek między przedsiębiorczością a funkcjonowaniem przedsiębiorstwa i gospodarki, znaczenie różnych podmiotów gospodarczych w funkcjonowaniu rynku, rolę giełdy, banków
- potrafi wyjaśnić, dlaczego inflacja jest szkodliwa dla gospodarki i konsumentów
- rozumie rolę monopolu w gospodarce wolnorynkowej
- rozumie skutki bezrobocia dla gospodarki
- wykazuje różnice między spółką cywilną a akcyjną
- potrafi zaproponować sposoby przeciwdziałania korupcji w gospodarce
- wie, czym jest Jednolity Rynek Europejski
- ocenia stanowisko Polski w strukturach Unii Europejskiej, sytuację gospodarczą kraju i swego regionu oraz wkład Polski w proces integracji UE
- potrafi uzasadnić, dlaczego gospodarka nakazowa była nieefektywna
- uzasadnia znaczenie przekształceń własnościowych przeprowadzonych w Polsce po 1989 roku
- potrafi wyjaśnić, od czego uzależniony jest wzrost dochodu narodowego,
- dokonuje bilansu polityki gospodarczej Polski ostatnich lat
- wie, jak skutecznie korzystać z praw konsumenckich
- rozumie, na czym polega społeczna odpowiedzialność biznesu,
- wie, jakie są zasady zatrudniania młodocianych
- zna programy edukacyjne realizowane w ramach UE
- potrafi scharakteryzować główne zagrożenia ekologiczne dla Ziemi,
- potrafi przedstawić argumenty za lub przeciw obecności żołnierzy polskich w misjach zagranicznych

Ocena celująca (poziom wymagań dopełniających)

Uczeń:

- posiada wiedzę i umiejętności wymagane na ocenę bardzo dobrą
 - rozwija własne zainteresowania
 - jest bardzo aktywny na lekcjach
 - wykonuje szereg zadań dodatkowych z własnej inicjatywy
 - jest żywo zainteresowany tym co dzieje się w Polsce i na świecie
 - angażuje się w akcje o charakterze humanitarnym, ekologicznym, wolontariackim
 - umiejętnie formułuje argumenty, wypowiada się bardzo poprawnym językiem
- potrafi doskonale zaplanować i zorganizować pracę swoją i innych

Narzędzia sprawdzania wiedzy i umiejętności.

- odpowiedzi ustne,
- aktywność na zajęciach dydaktycznych (praca z podręcznikiem, z mapą, z tekstem źródłowym, udział w dyskusjach, w realizacji projektów, zaangażowanie w pracę grupy),
- kartkówki z 2–3 ostatnich lekcji (zapowiadane lub nie),
- ocena prac domowych (ćwiczenia w zeszycie, krótkie prace problemowe),
- testy sprawdzające znajomość treści programowych z działu (zawsze poprzedzone powtórzeniem i utrwaleniem wiadomości),
- duże prace pisemne problemowe z wykorzystaniem różnych źródeł informacji,
- udział w konkursach poszerzających jego wiedzę i umiejętności,
- referaty będące ilustracją, komentarzem lub własną oceną jakiegoś omawianego na zajęciach wydarzenia, zjawiska, postaci,
- czytelnictwo artykułów, omawianie i analiza treści filmów.

Waga poszczególnych stopni.

- 3 - testy sprawdzające znajomość treści programowych z działu (zawsze poprzedzone powtórzeniem i utrwaleniem wiadomości), duże prace pisemne problemowe z wykorzystaniem różnych źródeł informacji,
- 2 - kartkówki z 2–3 ostatnich lekcji (zapowiadane lub nie), odpowiedzi ustne przy tablicy,
- 1 - ocena prac domowych (ćwiczenia w zeszycie, krótkie prace problemowe),
- waga pozostałych form w indywidualnej gestii każdego nauczyciela,

ZAKŁADANE OSIĄGNIĘCIA UCZNIÓW

Zakładane osiągnięcia uczniów obejmują wiadomości, które uczeń powinien posiadać, i umiejętności, jakimi powinien się wykazać po zakończeniu nauki w gimnazjum. Podział osiągnięć na rozdziały ma na celu dodatkowe uporządkowanie tematyczne wiedzy, którą uczeń powinien na danym etapie opanować.

Część I

Rozdział I.

Ja i moje otoczenie

Uczeń potrafi:

- wymienić elementy tożsamości,
- wyjaśnić terminy: *samoocena, styl życia, autorytet*,
- wymienić czynniki kształtujące styl życia,
- wskazać współczesne autorytety,
- omówić relacje między człowiekiem a społeczeństwem,
- wymienić różne metody porozumiewania się ludzi,
- prowadzić rozmowę w sposób kulturalny,
- występować publicznie, np. brać udział w dyskusji, debacie,
- wymienić kilka sposobów rozwiązywania konfliktów,
- prowadzić negocjacje,
- określić, dlaczego ludzie tworzą grupy społeczne,
- przedstawić podział grup społecznych,
- podać, do jakich grup społecznych należy,
- określić wzorce postępowania w różnych grupach społecznych,
- omówić podstawowe funkcje rodziny,
- przedstawić strukturę szkoły,
- przedstawić postać patrona szkoły,

- omówić prawa i obowiązki ucznia,
- podać sposoby uczestniczenia w życiu szkoły,
- wyjaśnić, jakie są podstawowe zasady i normy życia społecznego,
- wymienić czynniki, które wpływają na powstawanie pozytywnych więzi w społeczeństwie,
- wskazać granice tolerancji oraz sposoby reagowania na przejawy nietolerancji,
- wyjaśnić terminy: *socjalizacja, rola społeczna*.

Rozdział II.

Naród i społeczeństwo

Uczeń potrafi:

- wyjaśnić terminy: *społeczność lokalna, mała ojczyzna, ojczyzna, naród, patriotyzm, społeczeństwo*,
- wskazać więzi łączące mieszkańców danej społeczności lokalnej,
- omówić problemy występujące w społecznościach lokalnych,
- przedstawić symbole narodowe i okazywać im szacunek,
- wymienić mniejszości narodowe i etniczne występujące w Polsce oraz przysługujące im prawa,
- wskazać więzi łączące Polonię z państwem i narodem polskim,
- scharakteryzować współczesne formy patriotyzmu,
- wskazać różnice pomiędzy patriotyzmem a nacjonalizmem, szowinizmem i kosmopolityzmem,
- wyjaśnić znaczenie stereotypu w odniesieniu do ras ludzkich, narodów, grup etnicznych,
- wymienić zalety uczestnictwa w tworzeniu kultury narodowej,
- przedstawić podział polskiego społeczeństwa na klasy,
- scharakteryzować problemy społeczne występujące w Polsce, np. rozwarstwienie społeczne

Rozdział III.

Państwo

Uczeń potrafi:

- wyjaśnić terminy: *monarchia, republika, autorytaryzm, totalitaryzm, demokracja, korupcja, biurokratyzacja, centralizacja*,
- podać definicję państwa i jego funkcje,
- odróżnić obywatelstwo od narodowości,
- wymienić sposoby nabywania obywatelstwa,
- omówić różne rodzaje ustrojów politycznych,
- wymienić przykłady państw będących monarchiami i republikami,
- scharakteryzować współczesne ustroje totalitarne,
- rozpoznawać podstawowe zasady i wartości ustroju demokratycznego,
- omówić rodzaje demokracji,

- opisać różne tradycje demokratyczne,
- wskazać zalety i wady demokracji w odniesieniu do życia codziennego,
- określić miejsce jednostki w systemie demokratycznym,
- omówić patologie w funkcjonowaniu państwa demokratycznego,
- wyjaśnić, na czym polega i w czym przejawia się postawa obywatelska,
- wskazać formy udziału obywateli w życiu publicznym (w tym formy protestu),
- przedstawić sylwetki wybitnych Polaków,
- przedstawić podział organizacji pozarządowych,
- wskazać znaczenie i funkcje tych organizacji.

Rozdział IV

Mój udział w życiu gospodarczym

Uczeń potrafi:

- wyjaśnić terminy: *gospodarka, ekonomia, popyt, podaż, gwarancja, reklamacja*,
 - przedstawić historię pieniądza,
 - omówić funkcje i znaczenie pieniądza,
 - wymienić najważniejsze działy gospodarki,
 - omówić różnice między gospodarką centralnie planowaną a gospodarką wolnorynkową,
 - ułożyć budżet gospodarstwa domowego oraz podać jego strukturę,
 - wymienić prawa przysługujące konsumentom,
 - wskazać instytucje zajmujące się ochroną praw konsumentów,
 - wyjaśnić, dlaczego istnieją podatki,
 - wymienić podstawowe rodzaje podatków,
 - opisać pojęcie, źródła i strukturę budżetu państwa,
 - omówić zadania banku centralnego i banków komercyjnych,
 - scharakteryzować funkcjonowanie giełdy papierów wartościowych,
 - wyjaśnić terminy: *waluta, dochód narodowy, hossa, bessy, wzrost gospodarczy, recesja, inflacja*,
- PKB,*
- przedstawić sposoby obliczania PKB,
 - wskazać skutki kryzysu i ożywienia gospodarczego.

Część II

Rozdział I.

System polityczny państwa polskiego

Uczeń potrafi:

- wskazać, jaka jest rola konstytucji w państwie demokratycznym,
- omówić prawa i obowiązki obywatela,
- wymienić najważniejsze zasady Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej,
- scharakteryzować podstawowe kompetencje władzy ustawodawczej i wykonawczej,
- wskazać różnice pomiędzy ordynacją wyborczą do Sejmu i Senatu Rzeczypospolitej Polskiej,
- podać uprawnienia parlamentu oraz sposób jego funkcjonowania,
- wyjaśnić procedury uchwalania ustaw w Polsce,
- omówić funkcje i uprawnienia prezydenta,
- opisać procedury powoływania i odwoływania rządu oraz jego najważniejsze zadania,
- wyjaśnić terminy: *prawo*, *immunitet*,
- przedstawić strukturę sądownictwa w Polsce,
- omówić różnice pomiędzy procesem sądowym karnym a cywilnym,
- przedstawić podział administracji i wymienić jej zadania,
- omówić właściwe relacje pomiędzy urzędnikami i obywatelami,
- uzasadnić, dlaczego należy brać udział w wyborach,
- scharakteryzować zasady demokratycznych wyborów,
- wyjaśnić pojęcia: ordynacja wyborcza, prawica, lewica, centrum, opinia publiczna,
- omówić rolę partii politycznych we współczesnym świecie oraz różnice w ich programach,
- scharakteryzować polską scenę polityczną,
- opisać funkcje środków masowego przekazu,
- przedstawić znaczenie opinii publicznej i mediów, a także ich wpływ na działalność władz,
- samodzielnie korzystać z informacji przekazywanych przez różne media (prasę, radio, telewizję, internet),
- wyjaśnić termin *społeczeństwo informacyjne*,
- dokonywać oceny komunikatów medialnych,
- omówić granice wolności słowa i zagrożenia związane z mediami.
- scharakteryzować metody stosowane w reklamie.
- wskazać źródła informacji i sposoby ich zdobywania,
- odróżniać opinie i poglądy od faktów,

Rozdział II.

Samorządna Rzeczpospolita

Uczeń potrafi:

- wyjaśnić istotę i znaczenie samorządu terytorialnego,
- wymienić zadania własne i zlecone samorządu gminnego,
- wyjaśnić terminy: *decentralizacja, zasada pomocniczości*,
- omówić wybór, strukturę i uprawnienia władz gminy i powiatu,
- przedstawić możliwości wpływania obywateli na życie gminy,
- opisać cechy dobrego radnego,
- podać rodzaje gmin i powiatów,
- wypełnić podstawowe druki urzędowe
- scharakteryzować samorząd wojewódzki (struktura, uprawnienia),
- opisać korzyści wynikające z możliwości załatwiania spraw urzędowych przez internet

Rozdział III.

Polska i świat

Uczeń potrafi:

- przedstawić główne kierunki polskiej polityki zagranicznej i współpracy międzynarodowej,
- omówić genezę i etapy integracji europejskiej,
- przedstawić korzyści wynikające z przynależności Polski do Unii Europejskiej,
- opisać działalność organizacji międzynarodowych i rolę, jaką odgrywa w nich Polska,
- przedstawić główne organy, cele i zasady działania ONZ, zwłaszcza UNESCO jako wyspecjalizowanej organizacji do spraw edukacji, kultury i nauki,
- scharakteryzować źródła konfliktów międzynarodowych i sposoby walki z terroryzmem,
- omówić problemy współczesnego świata oraz podział na kraje bogate i biedne

Rozdział IV.

Moja przyszłość zawodowa

Uczeń potrafi:

- wymienić rodzaje szkół w Polsce i możliwości dalszego kształcenia,
- podać umiejętności niezbędne do wykonywania konkretnych zawodów,
- wskazać przyczyny mobilności zawodowej,
- omówić rolę kształcenia ustawicznego w życiu człowieka,
- scharakteryzować lokalny rynek pracy oraz możliwości pracy za granicą,
- zrozumieć przyczyny i skutki bezrobocia,

- podać formy opieki państwa nad bezrobotnymi.
- omówić procedury ubiegania się o pracę,
- napisać list motywacyjny i CV,
- przedstawić prawa przysługujące pracownikom oraz wymienić organizacje broniące tych praw,
- wymienić rodzaje spółek,
- podać procedury niezbędne do założenia własnej firmy,
- wymienić normy etyczne obowiązujące pracodawcę i pracownika,
- wskazać przykłady nieetycznych działań rynkowych, takie jak „szara strefa”, praca „na czarno”,
korupcja

